

Agroforestry biedt interessante mogelijkheden voor boeren

In het Vlaams-Brabantse Bekkevoort organiseerde Boerenbond Vlaanderen een persconferentie over de mogelijkheden van agroforestry (boslandbouw) voor land- en tuinbouwers. Op het melkveebedrijf van Nico Vandervelpen en Ann Distelmans stelden we met eigen ogen vast hoe agroforestry in de praktijk gebeurt. Boerenbondvoorzitter Sonja De Becker en Vlaams minister van Landbouw Hilde Crevits vertelden hoe onze organisatie en het beleid tegenover agroforestry staan.

Bart Vleeschouwers

Bart Schoukens, secretaris van Boerenbond Vlaanderen, trapte de persconferentie af. Hij voerde agroforestry terug naar de tijd van de hoogstamboomgaarden. Er is inderdaad weinig echt nieuws onder de zon.

Steeds meer aanplantingen

ILVO-onderzoeker Bert Reubbens gaf een overzicht van wat agroforestry momenteel in Vlaanderen betekent. Het aanplanten van bomen in weiland of in de akker om zo hout en tegelijk toch landbouwteelten te oogsten, is in Vlaanderen nog niet echt op grote schaal doorgebroken, maar het tempo van aanplanting neemt geleidelijk toe. De laatste twee jaren vroegen telkens een 20-tal landbouwers een aanplantingssubsidie aan. Momenteel staan er ongeveer 200 ha agroforestry bij een 100-tal landbouwers (enkel de percelen waarvoor subsidie is aangevraagd). Verder zijn er ook nog bomen aangeplant waar geen subsidie voor nodig was. Reubbens vertelde ook dat het Consortium Agroforestry Vlaanderen werd opgericht, een samenwerkingsverband dat onderzoek, voorlichting, individuele begeleiding en beleidsadvisering

rond boslandbouw levert. Zo gebeurt er heel wat wetenschappelijk onderzoek rond dit thema, waardoor het inzicht in positieve en negatieve aspecten geleidelijk groeit. In het consortium is er ook toenemende aandacht voor de economische aspecten van agroforestry. Zo werken ze met diverse partners aan nieuwe verdienmodellen voor land- en tuinbouwers. In een duurzaam systeem is ook het economische luik cruciaal om een echte doorbraak te kunnen realiseren. Het zou

bijvoorbeeld interessant zijn als de landbouwer ook een vergoeding zou kunnen krijgen voor de ecosystemediensten die hij/zij door een agroforestryaanplant aan de maatschappij levert. Denk maar aan betere erosiebestrijding, verhoogde biodiversiteit en extra koolstofopslag.

Boerenbond steunt de ontwikkeling

Voorzitter De Becker stelde vast dat boslandbouw op een groeiende belangstelling in Vlaanderen mag rekenen en daar wil Boerenbond zich ook achter zetten. Zo steunt onze organisatie al jaren de werking van het Consortium Agroforestry Vlaanderen via een bijdrage voor een aantal projecten. Tegelijk wees onze voorzitter op enkele problemen, waardoor boeren toch nog aarzelend staan tegenover deze vorm van landbouw. Zo is er het probleem van de schaduwvorming, zeker als de bomen wat groter worden. Dan is er het econo-

© BRECHT HEYERLIER

Het aanplantschema op het bedrijf van Nico Vandervelpen.

Bedrijfsfiche Hoeve De Peinwinning

Nico Vandervelpen en Ann Distelmans

- Sinds 2008 de vijfde generatie op de boerderij
- Akkerbouw (aardappelen, suikerbieten, granen, mais, gras) en melkvee (65-70 koeien met melkrobot)
- Nieuwe (kleine) aanplant van blauwe bessen
- Heel wat beheerovereenkomsten (akker vogels, gemengde grasstroken, innovatieve overeenkomsten als experiment voor VLM)
- 2011: nieuwe stal gebouwd
- 2012: gestart met ijsverwerking en -verkoop in oude kalverenstal
- 2019: nieuwe consumptiezaal gebouwd. Door corona behoorlijk verlies geleden.

mische aspect, waarbij het toch nog onzeker is of de verdienste effectief is wat er beloofd wordt. De ontwikkeling van een keten voor de productie is zeker nodig. De belangrijkste bedenking is dat er nog steeds enkele wettelijke onzekerheden zijn rond het statuut van een agroforestry-aanplanting. Maar uiteindelijk past dit alles in een maatschappelijke visie, waardoor Boerenbond voluit mee investeert in initiatieven zoals de oprichting van Eco² zo'n vijftien jaar geleden, wat intussen werd omgedoopt tot Boeren natuur Vlaanderen. Zo hoopt Boerenbond bij te dragen in een 'verbinding' tussen landbouw en natuur.

Vlaanderen wil nog verder gaan

Minister Crevits schetste in haar uiteenzetting hoe het Vlaamse beleid de boslandbouw wil stimuleren. Naast de aanplantsubsidie van 80% die al een tiental jaren bestaat, komt er binnenkort nog een mogelijkheid om een tussenkomst aan te vragen in de kosten van het onderhoud van nieuwe aanplantingen. Ook zal er binnen de administratie een taskforce (werkgroep)

komen die zich met agroforestry zal bezighouden. Deze groep zal ondersteunend werken voor het al bestaande consortium. Tot slot krijgt onderhoud van agroforestry ook het statuut van een niet-productieve investering. Crevits bedankte onze afscheidnemende voorzitter voor de intense en positieve samenwerking, waarbij De Becker steeds het belang van de land- en tuinbouwers vooropstelde. De minister gaf mee waarvoor de letters van Sonja voor haar staan:

- S Samenwerken
- O Ondernemend
- N Nooit neutraal zijn, maar 100% pro-landbouw
- J Jong van geest
- A Alomtegenwoordig én ... alleseter!

En de boer, hij plantte voort

Boer Nico Vandervelpen vertelde waarom hij ongeveer 4 ha heeft aangeplant. Hij wilde in zijn weiland graag een aantal bomen aanplanten, zodat zijn koeien over enkele jaren schaduwbomen ter beschikking hebben op de heetste momenten van het jaar. Nico

ziet het ook als een visitekaartje voor zijn bedrijf, waar hij en zijn vrouw Ann een paar jaar geleden een prachtige verbruiksruimte hebben gebouwd voor de ijsroom die ze maken van hun eigen melk. Nico koos voor de aanplant voor walnotenbomen met ertussen in de rij telkens enkele hazelnotenstruiken. De eerste oogst van de noten volgt over een achttal jaren, terwijl de hazelnoten al over enkele jaren productief zullen zijn. De bomenrijen krijgen een afscherming van prikkeldraad, zodat de koeien de jonge aanplant niet afvreten. Door de onderste prikkeldraad relatief hoog te zetten, kunnen ze nog een flink stuk van het gras tussen de bomen weggrazen, waardoor het onderhoud voor de boer afneemt. ■

Er zijn nog wettelijke onzekerheden rond het statuut van een agroforestry-aanplanting.